

Byggteknisk forskrift (TEK17)

[Førige](#)[Neste](#)[Lukk all veiledningstekst](#)[Skriv ut § 1-3](#)

Kapittel 1 Felles bestemmelser

§ 1-3. Definisjoner

I forskriften menes med

Veiledning til første ledd

I byggteknisk forskrift brukes mange begreper. For å gjøre byggteknisk forskrift lettere å forstå er de mest sentrale begrepene definert i denne bestemmelsen. Tydelige **definisjoner** er ment å bidra til redusert tidsbruk ved prosjektering, uavhengig kontroll og tilsyn.

I tillegg til definisjonene gitt i denne bestemmelsen brukes en rekke andre begreper i regelverket, blant annet begreper som er definert i standarder. **Definisjoner** av de viktigste begrepene følger nedenfor etter bokstav n.

Noen kapitler og paragrafer gir også **definisjoner** av begreper som bare benyttes der.

a) *boenhet*: bruksenhet som har alle hovedfunksjoner og som skal brukes til boligformål

Veiledning til første ledd bokstav a

Begrepet *boenhet* brukes særlig i forskriftens kapittel 12 *Planløsning og bygningsdeler i byggverk*, kapittel 8 *Opparbeidet uteareal* og kapittel 11 *Sikkerhet ved brann*.

b) *byggverk*: bygning, konstruksjon eller anlegg

Veiledning til første ledd bokstav b

Byggverk er et samlebegrep og omfatter konstruksjoner, anlegg og bygninger. Begrepet benyttes i de fleste kapitlene i forskriften og i plan- og bygningsloven. Der begrepet byggverk er brukt gjelder kravet ikke bare for bygninger men også for konstruksjoner og anlegg så langt det er relevant.

c) *funksjonskrav*: overordnet formål eller oppgave som skal oppfylles i det ferdige byggverket

Veiledning til første ledd bokstav c

Funksjonskrav er krav som er formulert som overordnet formål, som skal oppfylles i det ferdige byggverket. Kravene i byggt teknisk forskrift er i stor grad formulert som funksjonskrav. Funksjonskravene er angitt kvalitativt og kan gjelde byggverket som helhet eller bygningsdeler, installasjoner og utearealer. Funksjonskravene i forskriften er videre konkretisert enten som ytelseskrav i forskriften eller som preaksepterte ytelser i veiledningen til forskriften. Forskriftens kapittel 2 gir nærmere regler om forholdet mellom funksjonskrav, ytelser og preaksepterte ytelser samt dokumentasjon, i tillegg til forholdet til standarder.

d) *gangatkomst*: gangvei fra kjørbar vei og parkering til inngangsparti til byggverk og uteoppholdsareal, og mellom disse

Veiledning til første ledd bokstav d

Gangatkomst er et begrep som i hovedsak benyttes i kapittel 8 *Opparbeidet uteareal*.

e) *hovedfunksjoner*: stue, kjøkken, soverom, bad og toalett. Begrepet benyttes kun i forbindelse med bolig og krav om tilgjengelig boenhet.

Veiledning til første ledd bokstav e

Hovedfunksjoner er et begrep som kun benyttes i forbindelse med bolig og krav om tilgjengelig boenhet. Begrepet benyttes i hovedsak i kapittel 12 *Planløsning og bygningsdeler i byggverk*.

f) *inngangsparti*: byggverkets atkomstområde ved hovedinngangsdør

Veiledning til første ledd bokstav f

Inngangsparti er et begrep som benyttes for byggverk og særlig for bygning med boenhet, arbeids- og publikumsbygninger. Begrepet benyttes i hovedsak i kapittel 12 *Planløsning og bygningsdeler i byggverk*.

g) *likeverdige standarder*: standarder som dekker samme fagområde, bygger på de samme forutsetninger, har samme gyldighet og gir tilsvarende kvaliteter

Veiledning til første ledd bokstav g

Likeverdige standarder er et begrep som benyttes i § 2-1 *Dokumentasjon for oppfyllelse av krav*. *Generelt*. Begrepet benyttes i forbindelse med dokumentasjon for oppfyllelse av krav og forholdet til preaksepterte ytelser og standarder.

h) *mellometasje*: plan som ligger mellom to plan og har åpen forbindelse til underliggende plan. En mellometasje kan for eksempel være mesanin.

Veiledning til første ledd bokstav h

Mellometasje er et begrep som benyttes ved beregningen av måleverdige plan etter § 6-1 og for krav til sikkerhet ved brann og utgang fra branncelle.

i) *opparbeidet uteareal*: opparbeidet atkomst, parkeringsareal, uteoppholdsareal i tilknytning til byggverk og uteoppholdsareal for allmennheten

Veiledning til første ledd bokstav i

Opparbeidet uteareal er et begrep som benyttes i kapittel 8 *Opparbeidet uteareal*.

j) *preakseptert ytelse*: ytelse angitt av Direktoratet for byggkvalitet, og som vil oppfylle, eller bidra til å oppfylle, ett eller flere funksjonskrav i byggt teknisk forskrift

Veiledning til første ledd bokstav j

Preakseptert ytelse er et begrep som benyttes særlig i kapittel 2 *Dokumentasjon for oppfyllelse av krav*, og gjennom store deler av veiledningen til forskriften. Preaksepterte ytelser til oppfylle eller bidra til å oppfylle tilhørende funksjonskrav i forskriften. De preaksepterte ytelsene til de ulike bestemmelsene i forskriften framgår under egen overskrift i veiledningen.

k) *produksjonsunderlag*: arbeidstegninger, beskrivelsestekster, spesifikasjoner og annet underlagsmateriale som skal ligge til grunn for utførelsen

Veiledning til første ledd bokstav k

Produksjonsunderlag er et begrep som benyttes i § 2-3 *Dokumentasjon for oppfyllelse av ytelser. Produksjonsunderlag*. Prosjekterende skal utarbeide produksjonsunderlag som skal legges til grunn av utførende. Produksjonsunderlaget skal gi et tilstrekkelig grunnlag for de utførende slik at de kan gjennomføre de faktiske byggearbeidene.

l) *rom for varig opphold*: rom for varig opphold i arbeids- og publikumsbygg er arbeidsrom og publikumsrom. Lagerrom, korridor, gang, garderobe, toalett, dusjrom og lignende er ikke rom for varig opphold. Rom for varig opphold i boenhet er stue og tilsvarende rom, kjøkken og soverom.

Veiledning til første ledd bokstav l

Rom for varig opphold er et begrep som særlig benyttes i kapittel 12 *Planløsning og bygningsdeler i byggverk* og kapittel 13 *Inneklima og helse* og har betydning for hvilke tekniske krav som stilles.

For bolig er rom for varig opphold stue og tilsvarende rom, kjøkken og soverom.

m) *trinnfri*: flate som kan ha terskel eller nivåforskjell på maksimum 25 mm. Terskel eller nivåforskjell mellom 20 mm og 25 mm anses som trinnfri dersom den har en skråskåren kant som ikke er brattere enn 45 grader.

Veiledning til første ledd bokstav m

Trinnfri er et begrep som benyttes i forskriftens kapittel 8 *Opparbeidet uteareal* og kapittel 12 *Planløsning og bygningsdeler i byggverk*.

n) *ytelse*: teknisk, bruks- eller miljømessig kvalitet, kapasitet eller egenskap ved byggverk, bygningsdel, installasjon eller utearealer. En ytelse er en tolking og konkretisering av funksjonskrav og er angitt kvantitativt eller kvalitativt.

Veiledning til første ledd bokstav n

Ytelse er et begrep som blant annet benyttes i § 2-3 *Dokumentasjon for oppfyllelse av ytelser. Produksjonsunderlag*. En ytelse kan være angitt i forskriften og er da et krav som skal oppfylles. Det kan også være en preakseptert ytelse angitt i veiledningen, og som vil oppfylle eller bidra til å oppfylle tilhørende funksjonskrav i forskriften. En ytelse er en konkretisering av et funksjonskrav. En ytelse er angitt kvalitativt der det er mulig.

Veiledning - andre definisjoner

I tillegg til definisjonene gitt i forskriften brukes det en rekke andre begreper i regelverket. Nedenfor følger en liste med flere **definisjoner**.

Arealbegreper definert i standarder

1. Bebygd areal (BYA): horisontalprojeksjon av enten bygning(er), bygningsdeler eller tilhørende konstruksjoner over bakken, jf. NS 3940:2012

2. Bruksareal (BRA): areal innenfor omsluttende vegger, jf. NS 3940:2012

Oppvarmet (del av) BRA: den delen av BRA som tilføres varme fra bygningens varmesystem og eventuelt kjøling fra bygningens kjølesystem og som er omsluttet av bygningens klimaskjerm, jf. NS 3031:2014

3. Bruttoareal (BTA): areal begrenset av ytterveggen utside eller midt i delevegg, jf. NS 3940:2012

Ved beregning av bruttoareal i tilknytning til kap. 11 Sikkerhet ved brann gjelder følgende supplement til definisjonen i NS 3940:2012.

Til punkt 5.4.4 Bruttoareal for en etasje eller et plan

Bruttoareal for en etasje eller et plan beregnes fra utvendig avsluttende overflate av yttervegg eller andre omsluttende bygningsdeler, f.eks. kledning eller rekkverk. Hvis rekkverk plasseres inne på dekket, måles til ytterkant dekke. Innhuk og framspring av konstruksjonsmessig eller estetisk art medregnes ikke.

Til punkt 5.4.5 Bruttoareal for en bygning

Bruttoarealet for en bygning er summen av bruttoarealene for alle plan og etasjer. Planene kan være helt eller delvis under terreng. Loft, takterrasser, balkonger, svalganger, altanganger o.l. og tekniske plan skal medregnes.

Andre begreper definert i standarder

1. Bruksenhet: rom eller samling av rom og åpne deler som sammen anvendes i en bestemt hensikt av én bruker, som kan være eier, leier eller annen bruksretthaver, jf. NS 3940:2012

En bruksenhet kan være én bygning, f.eks. kontorbygg, eller flere bygninger, f.eks. sykehus, men kan også være del av en bygning, f.eks. boenhet (bolig), kontorenhet, eller for eksempel avdeling eller post på et sykehus.

2. Biobrensel: Biomasse som benyttes som brensel, jf. NS 3165:1999

3. Drift: alle oppgaver og rutiner som er nødvendig for at et byggverk skal fungere som planlagt, jf. NS 3456:2010

4. Luminanskontrast: kontrast som oppstår grunnet synlige forskjeller mellom objektets og bakgrunnens luminans, jf. NS 11001-1:2009

Luminans: et objekts lysintensitet, måles i candela per m².

5. Netto varmebehov: netto energibehov til romoppvarming, ventilasjonsvarme og varmtvann, jf. NS 3700:2013

6. Normalisert kuldebroverdi: samlet stasjonær varmestrøm fra kuldebroer dividert med oppvarmet del av BRA, jf. NS 3031:2014

7. Småhus: enebolig, to- til firemannsbolig, rekkehus, kjedehus og terrassehus til og med tre etasjer, jf. NS 3457-3:2013

8. Varmegjennomgangskoeffisient: stasjonær varmestrøm dividert med arealet og temperaturforskjellen mellom hver side av et system, jf. NS 3031:2014

Kalles ofte for U-verdi som er varmetapet i watt gjennom 1 m² areal ved en temperaturforskjell på 1 K.

9. Varmetapstall: varmetransportkoeffisienten for transmisjon, infiltrasjon og ventilasjon dividert på oppvarmet del av BRA, jf. NS 3031:2014

Andre begreper

1. Branntekniske termer: se [Kollegiet for brannfaglig terminologi](#)

2. Bygningsteknisk installasjon: installasjoner (innendørs eller utendørs) som er nødvendige for byggverkets drift

Omfatter faste installasjoner som inngår i selve byggverket. Installasjoner knyttet til aktiviteter i byggverket, for eksempel prosessanlegg i næringsvirksomhet, er ikke en del av de bygningstekniske installasjonene.

Eksempler på bygningstekniske installasjoner er varmeinstallasjon, kuldeinstallasjon, ventilasjonsanlegg, vann- og avløpsinstallasjoner, løfteinnretning (f.eks. heis, rulletrapp).

3. Direktevirkende elektrisitet: panelovner, stråleovner, elektriske varmekabler og elektrokjel. Omfatter ikke elektrisitet som benyttes til drift av varmepumper

4. Fasadeliv: ytterflate av en yttervegg

5. Forvaltning: økonomisk styring og administrasjon av drift og vedlikehold i et byggverk

6. Fossile brensler: petroleumsprodukter som mineralsk fyringsolje, parafin, kull, koks, naturgass, propan o.l.

7. Grunnlast: effekten opp til et visst nivå som skal til for å dekke hoveddelen av årlig varmebehov på en mest mulig lønnsom måte

8. Lukket ildsted: ovn og lukket peis

9. Overvann: overflateavrenning fra nedbør og smeltevann på plasser, gater, takflater mv.

10. Parapet: vegg- eller rekkverkliggende barriere langs kanten av tak, terrasse eller en forlengelse av veggens fasadeliv opp forbi takflaten

11. Røykkanal: hele kanalen for røykgass fra fyringsenheten til utslipp i atmosfæren

Omfatter røykrør fra ildsted til skorstein (av stål eller støpejern, eventuelt støpt eller murt anbringer fra kjel) samt skorstein.

12. Skorstein: Konstruksjon av ett eller flere lag som omslutter den vertikale delen av røykkanalen.

En skorstein kan inneholde flere vertikale røykkanaler.

Prefabrikkerte skorsteiner kan også inneholde tilluftskanal til ildsted.

13. Takoppbygg: fellesbetegnelse på ulike konstruksjoner i takflaten

Eksempel kan være en ark eller et takopplett.

14. Total solfaktor: angir andelen av solstrålingen som slipper gjennom en kombinasjon av glass og solskjermingssystemer

15. Universell utforming: utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene slik at virksomhetens alminnelige funksjon kan benyttes av flest mulig

16. Vedlikehold: nødvendige tiltak for å opprettholde byggverket med de tekniske installasjonene på et fastsatt kvalitetsnivå

17. Våtrom: rom hvor overflater på vegger og gulv jevnlig eller av og til blir utsatt for fritt vann (vannsløp)

Våtrom omfatter bad, dusjrom og vaskerom

Henvisninger

- NS 3940:2012 Areal- og volumberegninger av bygninger
- NS 3165:1999 Biobrensel – sylindrerformede pelleter av rent trevirke – klasseinndeling og krav.
- NS 3456:2010 Dokumentasjon for forvaltning, drift, vedlikehold og utvikling (FDVU) for byggverk
- NS 11001-1:2009 Universell utforming av byggverk - Del 1: Arbeids- og publikumsbygninger
- NS 3700:2013 Kriterier for passivhus og lavenergibygninger – Boligbygninger
- NS 3031:2014 Beregning av bygningers energiytelse - Metode og data
- NS 3457-3:2013 Klassifikasjon av byggverk – Del 3: Bygningstyper

Fant du det du lette etter?

J A

NEI